

Elevene sitt valg av fremmedspråk på ungdomsskolen 2022-2023

Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen - Notat 01/2023

Sammendrag

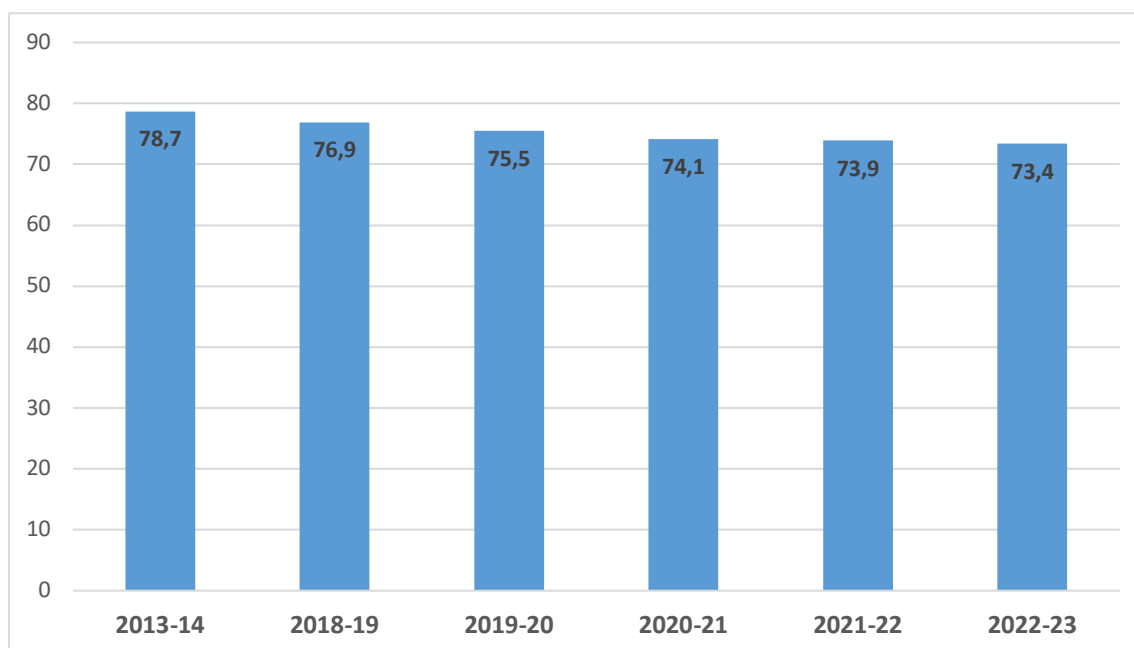
Tallene for valg av fremmedspråk ble publisert av Utdanningsdirektoratet i desember 2022, og tallet på elever som velger fremmedspråk viser en fortsatt svak nedgang fra i fjor.

Under er de viktigste poengene:

- Tallene viser en svak nedgang i antallet elever som velger fremmedspråk.
- Forskjellen øker mellom spansk på den ene siden og fransk og tysk på den andre siden.
- De fleste som ikke velger fremmedspråk velger arbeidslivfag.

Innbremsing av en negativ utvikling

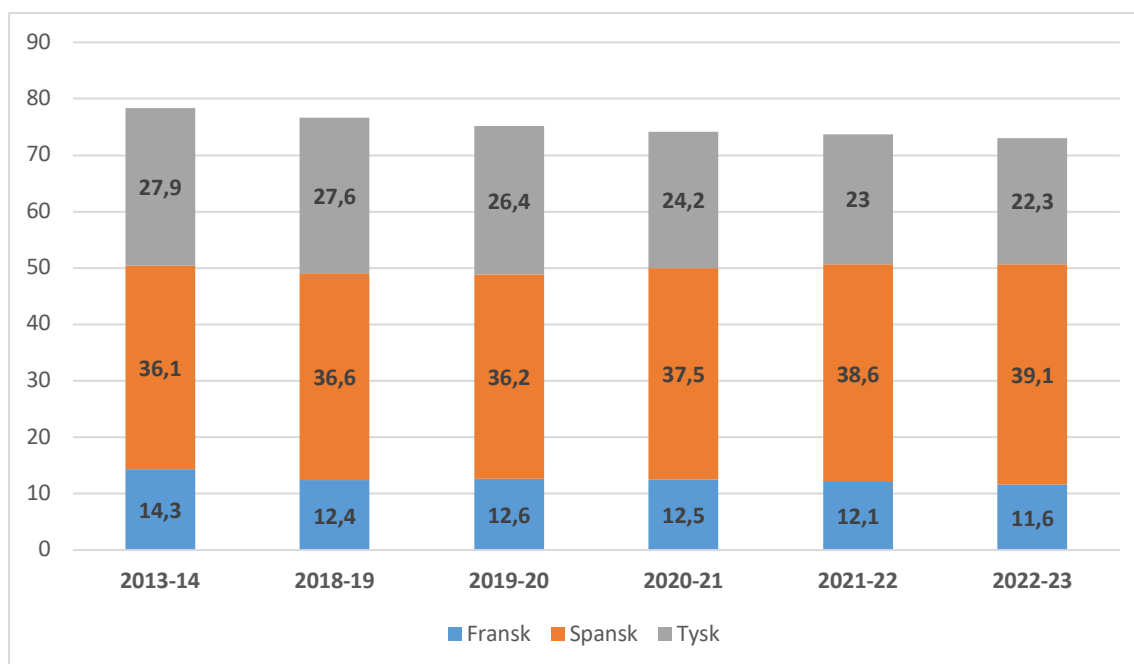
Skoleåret 2022/23 valgte 73,4 % av elevene på 8. trinn å begynne med fremmedspråk. Det er en liten nedgang på 0,5 % fra i fjor, og vi ser dermed en forsiktig innbremsing av den negative utviklingen i de siste årene. Andelen elever som velger er dermed ca. 5 % lavere enn i skoleåret 2013/14.¹

Figur 1: Prosentdel elever som velger fremmedspråk på 8. trinn

Forskjellen mellom spansk og tysk øker

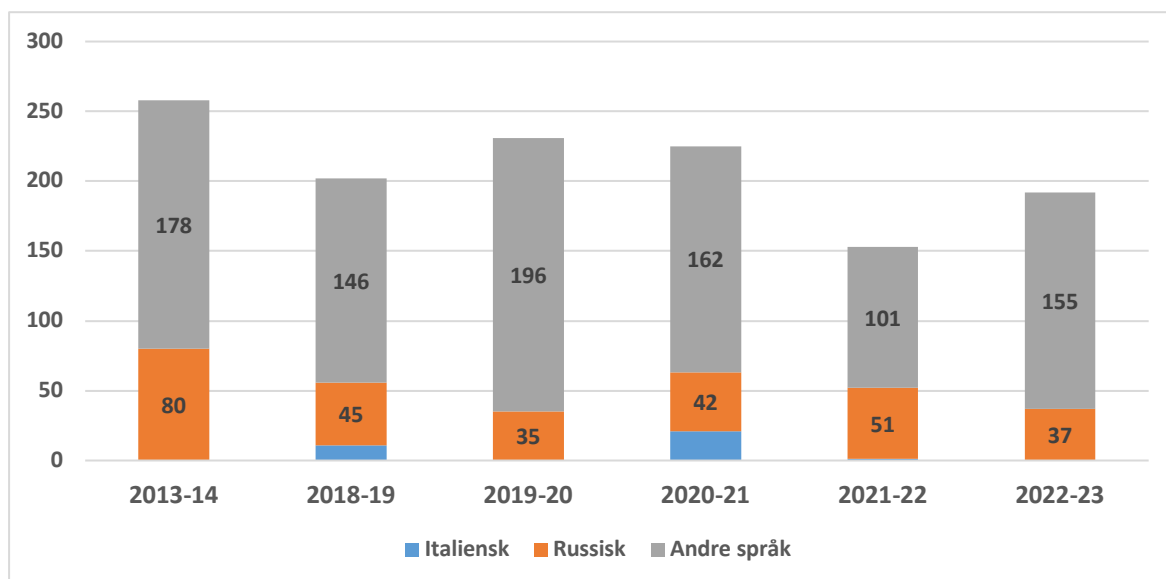
Av figur 2 kan vi lese at forskjellen mellom spansk og tysk øker. Andelen elever som lærer spansk går opp med 2,5 % siden 2018-19, mens tysk har gått ned med 5,3 %. Forskjellen mellom de to er nå på 16,8 %. Ser vi på de siste ti årene hadde gikk andelen elever som lærte fransk ned med 2,8 %. De siste fem årene har derimot fransk holdt seg relativt stabilt. Det er allikevel verdt å merke seg at andelen går ned med 0,5 % siden i fjor. Utviklingen for tysk ser derimot litt annerledes ut. Andelen tyskelever var stabil mellom 2013 og 2018. Fra skoleåret 2018/19 ser vi derimot en tydelig negativ utvikling. De siste fem årene har andelen elever som velger tysk gått ned med mer enn 5 %.

Figur 2: Prosentvis fordeling mellom fransk, spansk og tysk

Færre lærer italiensk og russisk i skoleåret 2022/23

Av figur 3 kan vi lese at færre elever hadde russisk i skoleåret 2022/23. Italiensk har i skoleåret 2022/23 ingen registrerte elever. Tallet på andre språk (hovedsakelig kinesisk) svinger, og er for dette skoleåret omtrent på samme nivå som i 2018/19. I denne figuren er tallene presentert med absolutte tall da prosenttallene er så lave (mellom 0,2 og 0,4 %). Utdanningsdirektoratet registrerer italiensk, russisk og andre språk i sitt system. Gruppen «andre språk» består hovedsakelig av elever som lærer kinesisk.

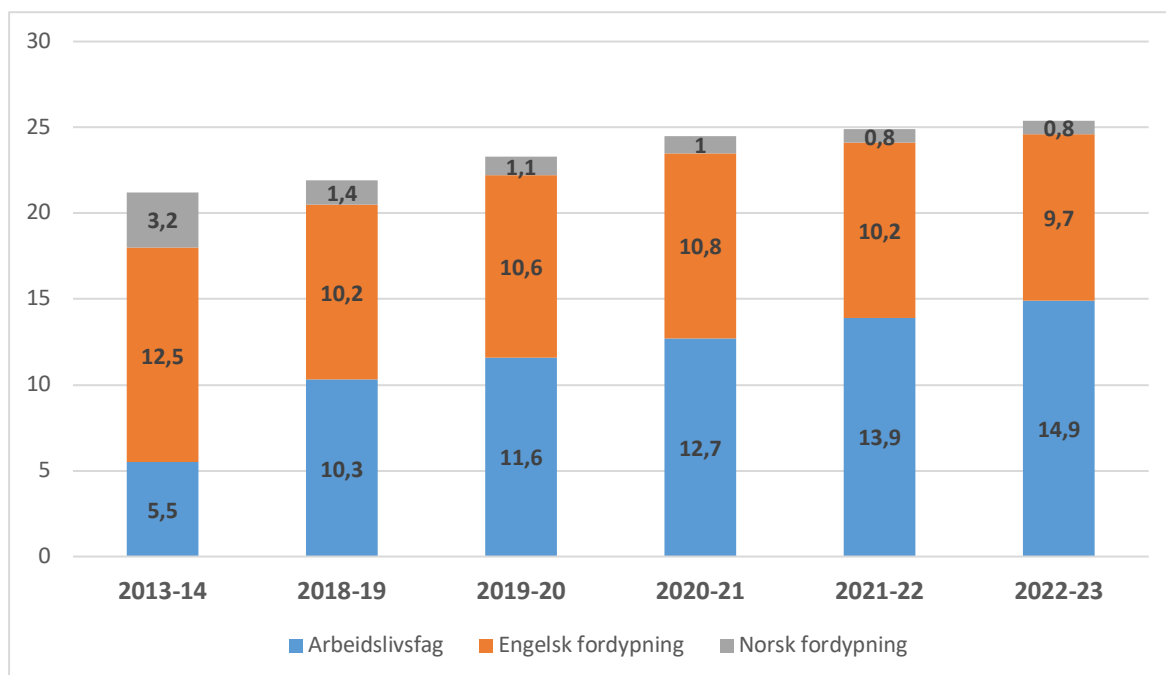
Figur 3: Antallet elever som lærer italiensk, russisk eller andre språk.

Arbeidslivsfag går opp, mens de andre fagene er stabile

Arbeidslivsfag har opplevd en økning i antall elever som velger faget de siste ti årene. I år har arbeidslivsfag økt med 1,0 %. I fremmedspråk er nedgangen på 0,5 %, mens andelen elever som har engelsk fordypning går ned med 0,5 %.

9,7 % av elevene har engelsk fordypning. Norsk fordypning holder seg på 0,8 %. Matematikk fordypning ligger på 1 % som i fjor. Legger vi sammen tallene for disse tre, ser vi at elevmassen holder seg ganske stabil over de siste fem årene. Samisk fordypning har en stabil liten elevgruppe.

Sammenligner vi med det minste av de tre fremmedspråkene med størst elevgruppe ser vi at arbeidslivsfag har en elevgruppe som er 3,3 % større enn fransk. Legger vi sammen fremmedspråk og engelsk fordypning og sammenligner med arbeidslivsfag, vil vi kunne se en sammenheng. Nedgangen for fremmedspråk og engelsk fordypning til sammen, er tilnærmet lik oppgangen for arbeidslivsfag.

Figur 4: Andel elever som har alternativ til fremmedspråk på 8. trinn

Oppsummering

Interessen for fremmedspråk er fortsatt synkende, men nedgangen ser ut til å bremse noe opp. Nedgangen kan også være et resultat av at skoler har redusert fagporteføljen, slik at elevene ikke lenger har anledning til å velge mellom flere språk. Dette må undersøkes nærmere.

Det er nå litt over 25 % av elevene som ikke velger fremmedspråk på 8. trinn. Vi vet også at ca. 10 % av elevene som begynner med fremmedspråk i 8. klasse, ikke fullfører det i ungdomsskolen og bytter underveis.

Dette innebærer at antallet elever som fullfører ungdomsskolen med fremmedspråk er på 64 %. Det synkende antallet elever med fremmedspråk fra ungdomsskolen vil i sin tur påvirke antallet elever som har fremmedspråk på nivå II i videregående skole. Færre elever som lærer språk i grunnskolen og færre elever på nivå II i videregående skole, vil i sin tur kunne innebære synkende tall på språkstudenter og kompetente lærere/språkbrukere.

Tina Buckholm, seniorkonsulent
Halden, april 2023

ⁱ Det er til sammen 67.266 elever på 8. trinn i Norge i skoleåret 2022/23. Prosenttallene i dette notatet er som vanlig regnet ut fra det totale antallet elever som har fremmedspråk eller fordypning i engelsk, norsk, samisk, matematikk eller arbeidslivsfag. Dette tallet er i år 65.501. Alle tallene i notatet er henta fra Grunnskolens Informasjonssystem, <https://gsi.udir.no/>.